

# RENOVACIÓ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ  
Rambla de Sant Joan, 50, baixos  
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la  
esponsabilitat de llurs autors.  
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre ..... 1'50 ptes.  
Anuncis, a preus convencionals.

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 19 Novembre de 1916.—Núm. 164.

## Denunciats

EL dilluns darrer, —o siga una setmana després d'haver sortit a llum el nostre número extraordinari dedicat als Aliats i als valerosos catalans que lluiten en el front contra els imperis centrals,—el senyor fiscal va tindre a bé passar-nos un avís en el que se'ns notificava que'l número estava denunciat.

Nosaltres hem tornat a llegir l'article de l'amic Samblancat, objecte de la denúncia, i no hem sapigut trobar-hi lo que'l senyor fiscal hi ha vist. No obstant, nostre estimat company el Director de RENOVACIÓ va anar a declarar, creient, i aixís mateix ho desitgem, que la cosa no tindrà ulteriors conseqüències.

A les moltes felicitacions qu'hem rebut amb motiu de l'èxit del nostre extraordinari, hi hem d'adjuntar les moltes més que'ns han enviat per la denúncia soferta,—la primera des de que's publica RENOVACIÓ,—les que agraim sincerament.

## En profit de Tarragona

LA ploma de Bernabé Martí i Bofarull ens ha fet conèixer la tasca de formiga que calladament, quietament, però amb un sentit de continuïtat ben manifesta, està portant a cap el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de nostra ciutat.

Constitueix aquesta entitat un oasi consolador entre mig d'aquest desert d'abulia, d'indiferentisme i fins de desmoralització en que vivim.

¿Qui s'en recordava ja de les Escoles de Comerç i Nàutica que un bon matí motivaren un viatge a Barcelona de la representació del tot Tarragona acompanyant a la Junta del Centre de Dependents?

Passat el moment d'actualitat, del escalf, del entusiasme es pràctica inveterada tirar de recó lo que tant interessà, per có adquireix mes relleu el fet de lo que en aquest afer està portant a cap aital Centre.

Nosaltres mancaríem a nostra historia si no signéssim amb lletres de motillo l'objecte que motiva el present escrit, com haguérem de signar un dia i un altre dia la feina que amb tant d'èxit venia fent el «Centro Industrial» des de la fetxa de sa constitució. I es que sempre hem sigut nosaltres els qui hem prè amb mes entusiasme totes aquelles reformes, convulsions o campanyes que per uns o per altres s'han emprès en profit i honra de Tarragona.

Des d'aquí s'ha parlat amb insistència dels pre-supostos municipals, de les tarifes ferroviaries, de la llum i dels ports francs amb un illament absolut de cooperació dels altres; i es que en general se sent horror als números i a les doctrines.

Darrerament, haguérem d'ocupar-nos de coses de la Diputació, posant de manifest quelcom mes important que l'èxit d'una pel·lícula, i ningú ens féu costat. Ara acabem de realitzar l'esforç titànic d'editar un número extraordinari (un grandió número extraordinari, com ens diuen de fora), i a no ser pels confreres *Diario de Tarragona*, *La Reconquista*, qui ens fa un bon i sincer elogi (a la seva manera, està clar, però al fi un elogi), i *La Voz del Pueblo*, hauria passat inadvertit aquest esforç gegantesc, quin epíleg ha sigut el denunciar-nos.

Segueixi avant el simpàtic Centre de Dependents en el camí emprès, que nosaltres no som dels indiferents, per a no fer-li el merescut costat i elogi.

## MARGINAL

L'autonomia (?) a Polònia

ELS Imperis centrals, Alemanya i Àustria, els dos autors de la cruenta tragedia que's desenrotlla, acaben d'acordar i proclamar la independència de Polònia russa, de les terres poloneses preses a Rússia tan sols; mes no aixís de la Galitzia, de la Posnania i de la Silesia.

I a aquesta Polònia lliure (?) se li ha assignat, tot seguit, un rei; imposició feta pels Imperis centrals. Com a primera prova de autonomisme envers els polonesos, se'ls hi pren la llibertat d'ellir per sí mateixos el seu qese, el seu monarca, i és que aixís poden imposar lo que vulguin, com ho prova el fet de reclutar, voluntariament, homes per a que es posin al costat dels Imperis centrals i lluitin en contra de Rússia, i, com es de suposar, això no ha donat cap resultat, i d'aquí que se estableixi el servei militar obligatori a Polònia, obligant-la, per consegüent, a lluitar en contra dels Aliats. Heu's aquí el principal objectiu d'Alemanya i Àustria: buscar una ajuda, un reforç, d'uns quants milers d'homes al seu debilitat exèrcit.

Mes, falta veure si obtindran amb èxit lo que's proposen, i és de pensar que no serà aixís, puix que a seguit de l'alegria que hi ha a Polònia—segons resen els radiogrames de Pola i de Nauen—per haver obtingut la llibertat (!) i no se ha fet esperar la protesta que han elevat els «leaders» polítics, autoritzats i conegudíssims, i representants de totes les regions poloneses del reialme propiament dit de la Galitzia, aixís com de la Posnania i de la Silesia, anexas a Prússia.

El document diu:

«A la data del 5 de Novembre de 1916, les autoritats de les zones d'ocupació del reialme de Polònia han proclamat certes decisions preses de comú acord pels emperadors d'Alemanya i Àustria referents a la sort de Polònia. Per més que aqueixa proclamació anuncia la creació futura d'un Estat polonès, els qui firmem, polonesos de les tres parts de Polònia, residents a l'estranger, ens considerem en el deure de fer la declaració següent, tant en nom propi com en nom dels nostres compatriotes als quals és impossible expressar-se lliurement.

La nació polonesa és una i indivisible. Ella aspira a un Estat polonès constituït per les tres parts de Polònia i per lo tant no poden realitzar-se ses aspiracions sense que es reuneixi son territori dividit. El que primer espera obtenir Polònia, de la guerra actual, és sa reconstitució, car el mot de ordre del present conflicte no és altre que el de «llibertat» i independència per a les nacions.

La creació projectada d'un Estat polonès format exclusivament del territori d'una sola fracció de Polònia, no solament no respón als anhels dels polonesos sinó que, pel contrari, confirma el repartiment de llur patria. Al mantenir, doncs, la divisió de les forces nacionals de Polònia, l'Alemanya i l'Àustria-Hongria condempnen el nou Estat a l'impotència i en fan un instrument de sa política. Sens pendre compromisos definitius sobre els drets i prerrogatives del futur reialme, els imperis centrals accentuen únicament la dependència que a ells fa referencia. Exigeixen que Polònia els hi procuri un exèrcit. Aqueix exèrcit, subordinat, com a tropes auxiliars, a les forces austro-alemanques, estarà a disposició de llur voluntat i serà llençat a la guerra per a defensar una causa que no és la de Polònia. Malgrat de les apariències amb les quals els imperis centrals rolen disfracar aqueixa mesura presa, llur única finalitat és evidentment la de eludir les regles del dret de gents. Que tota la responsabilitat d'aqueix atentat caigui damunt dels imperis centrals. Nosaltres estimem que els projectes militars d'Alemanya i Àustria són un gran desastre per a Polònia i que no és sinó una nova sanció del repartiment que amb Polònia es feu.»

Entre molts altres, al peu d'aqueix importantíssim document s'hi llegeixen les firmes de personalitats poloneses tan eminentes com les de: Roman Dmowski, Casimir-Marius Dzierzykraj-Morawski, Stautisias Filasisowski, príncep Josep de Kozielsk-Puzyna, Sigrmond Lawskowski, Joan de Modzelowski, Stefan Nathanson, Joan Perlewski, Eresma Piltz, comte Andreu de Later-Siberg, C. de Broeel-Plater, Joan de Roseu, Maryan Seyda, baró Gustau de Taube, Casimir Woznicki i comte Maurici Zamoyska.

Vegi's, además, el que diuen dugues altres personalitats poloneses, Haronsievitch, membre de la Duma, opina que «al proclamar la independència de Polònia els alemanys persegueixen dos finalitats: obrir un abisme entre Polònia i Rússia i procedir a la lleva dels nostres homes. Tinc la ferma confiança—afegeix—que Varsovia es donarà compte del complot i que no caurà en el parany hàbil, cal regoneixe ho.»

Per altra part, el director del gran diari polac «Sgrava Polska» s'expressa així:

«La nova treta alemanya no modificarà en res nostra actitud, car conservarem l'entera convicció de la victoria de Rússia i de ses aliades. D'altra banda, la lluita per la vall del Vistula no admet cap acord entre el polonisme i el germanisme car o bé Polònia posseirà la desembocadura del Vistula amb Thorn i Dautzig i una existència autònoma; o bé jamai no serà reintegrada en son territori nacional: tertium non datur.»

Vegi's, doncs, la gran comedia alemanya de Varsovia feta per a escarni de la pobre Polònia, ofensant sa dignitat.

Per xò, tots els qui volem la llibertat del mon, devem execrar aitals procediments dels Imperis centrals.

PÒL·LUX.

## L'ÈXIT DEL NOSTRE NÚMERO EXTRAORDINARI

DE l'èxit obtingut per la publicació del nostre número extraordinari, amb tot i haver-lo denunciat el senyor fiscal, ne son bona prova les frases elogioses que publiquen varis periòdics de tot Catalunya, i que nosaltres estimem com se mereixen.

Veus aquí com s'expressen varis dels estimats confreres:

*Diario de Tarragona:*

«El semanario local RENOVACIÓ ha publicado un número extraordinario en homenaje a los países aliados, resultando el contenido del mismo interesante en extremo.

En el mismo han colaborado conocidos escritores, como podrá verse por el sumario siguiente:

*La Voz del Pueblo*, d'aquesta ciutat:

«Nuestro colega local RENOVACIÓ ha publicado un número extraordinario en homenaje a las naciones aliadas. En él han colaborado los mejores escritores de la intelectualidad tarraconense asi como otras importantes firmas barcelonesas, que sería tarea larga tener que reseñar.

Intercalados en el texto ha publicado dibujos de Carbó, Jonh y Luis Raemalkers.

La presentación esmerada ha hecho que el colega obtuviera un éxito franco por lo cual nosotros recordándole asi le felicitamos sinceramente.»

*El Poble Català, de Barcelona:*

«Aquest important periòdic nacionalista de Tarragona, ha publicat un número extraordinari, dedicat i com a homenatge als països aliats i als voluntaris catalans.

Es un número esplèndid i per tots conceptes interessant que honra en gran manera als seus iniciadors. Està abarrotat d'articles i composicions altament patriòtiques i fonament d'actualitat.

Entre les nombroses firmes, totes prestigioses i reconegudes per les seves campanyes brillants, hi figuren les d'Apeles Mestres, J. Roca i Roca, E. Rosstand, I. Bó i Singla, Guiseppe Parodi, A. Lliteras, J. Pereda, R. Homedes Mundo, C. de Viana, Albert Bastardas, J. Nougués, T. Hardy, A. Samblancat, A. Ribas Llagostera, F. Layret, P. Olivella Ricomá, P. Redón, J. Pinilla Fornell, J. M. Piñol, M. Mallol, J. Sabater i Esteve, Pere Lloret, B. Martí i Bofarull, A. Rovira i Virgili, F. Rosell, F. Carbó, Joan Ferraté, A. Brisa, etc., etc.

En el pòrtic que'ls redactors han escrit, posen amb molta sinceritat «és tota Tarragona—llevat d'un nucli on l'element forasters hi domina—sent cada dia més forta admiració per les nacions que amb França i Anglaterra al davant lluiten per la llibertat del món. I per això, al portar a terme aquest nostre modest homenatge, se'ns han obert totes les portes, se'ns han allargat pressuroses totes les mans amigues i hem escoltat arrèu paraules d'adhesió i encoratjament.

Tarragona, proclamem-ho ben alt, és tota pels aliats. La sang que corre per les nostres venes i aquesta mar que'ns amara de dolcesa els ulls, ens haurien portat ja a lluitar al costat dels nostres germans de raça, si l'obra perturbadora dels governants espanyols no hagués reduït l'Estat a una aclaparadora impotència.»

Noble confesió i noble sinceritat.

Es de desitjar que aquest número de RENOVACIÓ siga llegit per tots els catalans.»

*Renovació, de Granollers:*

Ha arribat també a nostra Redacció el notabilíssim nombre extraordinari que ha publicat el nostre confrare i company de causa, RENOVACIÓ, de Tarragona, dedicat als voluntaris catalans de la gran guerra i com homenatge als països aliats. Vé avaluat amb prestigioses firmes d'escriptors catalans i estrangers i il·lustrat amb una magnífica al·legoria policromada en sa primera plana. Felicitem als companys tarragonins per aital extraordinari.»

*El Baix Penadés, de Vendrell:*

«Nostre estimat confrare RENOVACIÓ, de Tarragona, ha publicat un formós i bell número extraordinari, d'homenatge als països Aliats i als voluntaris catalans, tot ell replé de composicions literàries e il·lustrat amb bonics dibuixos de reputats mestres.

Per a que nostres llegidors puguin fer-se càrrec de l'esforç que representa la publicació d'un tan bell número, al que de debó pot nomenar-se extraordinari, insertem a continuació el sumari de que's compona:

*Bages Ciutat, de Manresa:*

«RENOVACIÓ.—Aquest important periòdic nacionalista de Tarragona, ha publicat un número extraordinari en homenatge als països aliats i als voluntaris catalans.

Es un número esplèndid i per tots conceptes interessant que honra en gran manera als seus iniciadors. Està abarrotat de articles i composicions altament patriòtiques i d'actualitat.

Entre les nombroses firmes, totes prestigioses i reconegudes per les llurs campanyes brillants, figuren les d'Apeles Mestres, etc., etc.»

*Gent Nova, de Badalona:*

«Homenatge als aliats.—Nostre volgut confrare de Tarragona RENOVACIÓ, acaba de publicar un número extraordinari en homenatge als països aliats i als voluntaris catalans.

A continuació tenim molt gust en reproduir-ne el Sumari que's verdaderament notable i interessant:

*Diari de Sabadell:*

«Doble present.—No fa molt que un periòdic de Tarragona, RENOVACIÓ, feu en un número extraordinari, el present de les seves admiracions als pobles aliats i, en la seva concreció, a França. A Davant d'aquelles pàgines escrites i compaginades amb tot el tendre amor del fill envers la mare llunyana que per ell realitza un sacrifici enorme, me preguntava per quin motiu Sabadell no compleix amb el deure de fer el seu present espiritual per aquests pobles que tan bravament lluiten perquè el Dret i la Justícia imperin en tots els pobles de la terra, gravant amb sang aquestes futures Taules on la suprema Llei comença d'esser-hi escrita? França—s'ha dit—és la mare del món, i nosaltres, doncs, part integrant d'aquest planeta i alletats, ademés, en la déu inagotable i generosa de la seva cultura que ens ha ungit el front de totes les clarors humanes, no podem restar impassibles deixant que les flors de les nostres efusions i dels nostres elogis se merceixin arran de llavi o es perdin pels nostres cenacles i pels nostres sanedrins.

Dels pits ubèrrims de la França, ne rajen, com a dugues ferides, des del començ de la guerra, dos rius ufanosos: l'un és de sang que xopa continuament els seus camps atrinxerats, l'altre és d'or que es perd pels pobles que per la seva condició industrial, poden oferir-li, en canvi, totes les materies que necessita en aquestes hores d'engoixa i de dolor. I la nostra ciutat és una que no ha posat pas la resclosa a n'aquest riu, el qual ha inundat les nostres fàbriques i els nostres tallers, posant a totes les llars la alegria cobejadora del seu brill. I França, malgrat sentir l'anèmia que li produeixen aquestes dugues ferides, somriu dolçament, amb aquell somriure de la Monna Lisa, que no es descobreix si és de joia o de dolor...

Es per això que nosaltres hem de fer aquest doble present. No hem de fourrir les seves intencions de panyos i mantes solament, sino que hem de aconortar-la en el suprem esforç, hem d'agitar les palmes de la gloria i els llorers del martiri, hem d'estrenyer-li, a través de l'èspai, les seves mans gentils, hem d'oferir-li el nostre homenatge espiritual perquè ella vegi que mésque braços, posseim un cor que plora de sentiment davant les seves penes, però que tambe plorará d'emoció davant del seu triomf.—Febus.»

*Tarragona Federal*, d'aquesta ciutat, ha reproduït l'article del Diputat a Corts En Juliá Nougués; *Iberia*, de Barcelona, el den Rovira i Virgili, i *La Reconquista*, semanari tradicionalista de la localitat, diu lo que copiém:

«RENOVACIÓ ha lanzado a los cuatro vientos su anunciado extraordinario.

El número ha resultado bonito, bien editado; hace honor a los talleres de los señores Llorens y Cabré.

Pero el texto. ¡Válganos Dios! Escrito en Francia o en Inglaterra resultaría de primera; escrito en España y por españoles es el colmo del apasionamiento, del servilismo y de la estupidez.

Recuerden todos los señores firmantes de los bien escritos artículos y de las inspiradas poesías que avaloran, literariamente, el extraordinario de RENOVACIÓ, si esa Francia y si esa Inglaterra y si sus literatos y poetas se preocuparon en dedicarnos extraordinarios encomiásticos cuando el Yanqui inicuaamente nos despojaba del último florón de las glorias españolas. ¡Recuérdenlo!

Lo que hacian estas naciones, reirse a mandíbula batiente mientras sucumbimos en Cavite y Santiago...

¡Oh! ¡Cuanto puede el amor a la Patria, digo, a Francia e Inglaterra!»

A tots grans mercés!

I

Dant-li una ma a sa mare, l'infantó duia a l'altra maneta sostingut d'un fil, un globo qu'era voladó i ell se'l mirava omplert de beatitut.

Reia un dia de festa; en el trút de la ciutat frenética, a horitzó, s'havien fós els ambres d'un minut que fou solar i fou d'aparició.

L'angel obrí la má, dels seus ditets lliscá'l fil, fou el globo deslliurat, l'infant se ressagá i de sa carona fugí la riatlla, esbadellá'ls ullets, un plor entredridor fou esclatat i el globo pujá al cel enhorabona.

II

Al passar l'aire exaltat per les branques d'ametllé l'ametllé era despullat sense com vá ni com vé.

El pagés l'ha apallícat i han caigut en el terré les ametlles de mal grat amb el cor dolç i el pit plé.

Donant pena al branquilló quan ja l'arbre és tot tristesa, bandereja l'ametlló en absoluta orfenesa, i quan l'hora calla o resa, fá una miqueta de pó...

J. COSTA I POMÉS.

La Unió Catalanista al poble

DE «La Unió Catalanista» i firmat per tot el Concell Permanent, rebem l'adjunt manifest, que amb gust reproduim:

«Mancaria, la Unió Catalanista al contingut del seu programa i a la consciencia dels seus homes, si en aquests moments dolorosíssims de grans privacions, no alcés, airada, la veu de protesta, en nom de la fraternitat i de la justícia.

Si greu ja era la situació de les classes populars catalanes abans de la lluita sagnant que flagel·la, avui, a Europa, la situació d'ara no té parió; i nosaltres que lluitem fermament per a que desapareixi el predomini del capital, que és el predomini de la força; que aspirem a un comunisme que faci iguals a tots els homes, protestem amb tota la energia possible, de l'abandonament de les funcions de govern a mans dels qui no tenen altre ideal que l'enriquir-se a costa de la salut del poble i de la seva miseria.

Nosaltres que aspirem a una Catalunya llibertada amb homes lliures, i jamai a una Catalunya llibertada amb homes esclaus; que laborem per l'enfortiment de la raça i pel predomini de la justícia, no podem deixar de rebel·lar-nos contra els causants de la situació actual, contra aquest constant encariment de la vida que ha de portar fatals conseqüències en l'esdevenidor de la nostra patria.

Mentre a cada moment s'invoça al poble català, en nom de Catalunya, per a les concupiscències polítiques, no manquen explotadors que apel·len sempre al sagrat nom de la patria, però que, aprofitant la desballestada funció del govern espanyol, realitzen l'agi més escandalós sens recordar-se de que l'obrer, el gran poble català, s'escola de feblesa, i abandona el terror patri fugint de la miseria.

La Unió Catalanista que creu que la funció de l'Estat deu ésser regulada per un esperit de justícia; que, essen l'Estat la representació suprema de la col·lectivitat, deu intervenir totes les accions industrials i mercantils per a evitar la expol·liació del poble; que té sentat en el seu programa la aspiració de «s'ha d'anar de dret i gradualment a la socialització i municipalització de les funcions socials i tenim per objectiu socialitzar la terra»: que ha afirmat el regoneixement integral del dret a la vida; podia

deixar, doncs, la Unió Catalanista, de dir la seva paraula en els actuals moments?

No sabem veure per enlloc el més petit interès, ni en l'Estat, ni en els organismes administratius de Catalunya, per a posar remei al mal que corca la nostra existència individual i, per tant, col·lectiva. La incautació de qualques mercaderies de que tant s'ha parlat ha resultat una farsa; les subsistències augmenten de preu a cada moment, i la intervenció de l'Estat i dels organismes dependents, que devia evitar l'agi, no s'ha realitzat, i, així, la vida del nostre poble ha quedat abandonada a la mercè dels homes sense consciència que han volgut mercadejar-hi. Pot haver-hi ningú que, amb sentiments d'humanitat, pugui acceptar, sens protestar, l'actual situació?

Quan la indústria i el comerç del país sofreixen una greu crisi, és fins a cert punt comprensible la repercussió dolorosa en la classe obrera, allavors és la conseqüència d'un fenomen per tothom deplorat i que repercuteix amb una major o menor intensitat en tots els estaments socials. Però quan la crisi no hi és, i si en qualque branca s'hi troba és molt relativa; quan la producció ha donat faulosos beneficis extraordinaris, l'obrer, l'element productor de la riquesa, té dret a una participació extraordinària d'aquests beneficis. Però el que ha succeït a Catalunya, ha sigut que, mentre les utilitats sumaven quantitats immenses i els queviures pujaven, i puguen, exageradament de preu, els sous han restat immòbils. I a mesura que la desproporcionalitat ha anat augmentant, el malestar del poble ha anat creixent.

Es per això que la Unió Catalanista, que sent les aspiracions proclamades per les doctrines socialistes per a la solució del problema econòmic, junta la seva protesta noble, sincera, a la dels conciutadans que, en aquests dies, protesten, com nosaltres, del predomini abusiu del capital.

## TARRACO

S'enfila l'host dels barbres per l'inform pedruscall de Tarraco, com fera monstruosa i famolenca. Fugint dels homes qui udolen se llança mur avall, com presa d'un mal somni, la verge tremolenca.

L'aigla de Roma esclafen les potes d'un cavall. Del Circ i del Pretori l'host els calats arrenca, aclofa les columnes i les estàtues trenca. Apar Tarraco magna de crims i horrors mirall.

Mes quan damunt les aigües l'aubada ja llustreja i la ubriaga fera tot reposant panteja, com fi d'un cant homèric terrible i colossal,

un nou poema vibra de mística tendresa, i's ven, com una imatge qui forma encar no ha presa damunt el Capitoli, la Santa Catedral.

GERONI ZANNÉ.

## De l'Ajuntament

Sessió del 11 de Novembre de primera convocatoria

**P**RESIDEIX en Guasch; amb assistència de 15 regidors. Queda aprovada l'acta de la sessió última.

En un dictamen de la Comissió de Foment, en Ventosa presenta una esmena que, després d'intervindre en el debat l'Armengol, Prat i Lliteras, queda acceptada.

A l'entrar en discussió el dictamen de la Comissió d'Hisenda, referent a les conclusions per a presentar a l'Assamblea d'Ajuntaments de Madrid, en Ventosa impugna l'extrem que's refereix a la supressió de les Diputacions provincials i fa una enèrgica protesta, dient que la supressió de les Diputacions fóra la negació de l'autonomia de Catalunya.

En Prat, Nadal, Loperena, Cavallé i Lliteras intervenen en el debat; els regionalistes, quan veuen la partida perduda, surten del saló, quedant l'Ajuntament en minoria, per lo que no pot continuar la sessió.

## Sessió extraordinària del 13 Novembre

Presideix en Guasch; amb assistència de 18 regidors i queda aprovada l'acta de la sessió última.

L'alcalde fa present als regidors que aquesta sessió es continuació de la sospesa, pero tan sols es pot discutir lo que pertany a la convocatoria.

En Ventosa pren la paraula per a tornar a la discussió del dictamen d'Hisenda i diu que ell té que combatre lo mateix de la sessió passada, fa un historial del catalanisme i federalisme i aludeix als federals, nacionalistes, jaumistes i radicals. I, per últim, diu que ho acceptarà tot si li accepten l'esmena següent: Que en cas de acceptar l'abolició de les Diputacions, que quedi, per a reemplaçar-les, un organisme regional.

En Nadal li contesta, fen veure que no hi ha el perill que molts creuen, i que és una millora que tots els ajuntaments ho reclamen.

En Lliteras explica el vot, dient que ja ho manifestà dissabte passat, però com que ha sigut aludit per en Ventosa, ampliarà lo manifestat, dient que dints el credo dels nacionalistes les Diputacions han de desapareixe, perque son una rêmora pels Ajuntaments. I a Tarragona hi tenim la prova, doncs en lo que paga l'Ajuntament (que son 90.000 pessetes) té de sobres cabals per atendre els indispensables serveis de Beneficència, Hospital, Ensenyança i altres.

En Cavallé fa també manifestacions de lo mateix i fa resaltar la conveniència que això siga un fet.

En Loperena explica el vot, dient que ell votarà íntegre el dictamen, manifestant que no votarà l'esmena den Ventoso perque la trova sospitosa.

En Vallhonrat, en nom dels jaumistes, diu que votarà el dictamen íntegre.

Passa a votació i voten a favor en Lliteras, Cavallé, Ventosa i l'alcalde.

En Prat demana que la representació per a l'Assamblea de Madrid s'hi agregui al senyor Musolas, i queda acceptat.

## NOVES

L'alcalde, En Robert Guasch, ens ha enviat atent B. L. M. invitant-nos a la reunió que's celebrarà el dimars, dia 21, a les nou i mitja de la nit, a Casa la Ciutat; reunió de totes les forces vives de Tarragona per a tractar de la forma i medis de poder obtenir la instauració en nostra ciutat de les desitjades Escoles de Comerç, de tanta necessitat per a Tarragona.

En la mentada invitació se'ns ha enviat també un imprés reproduint l'article devantal que RENOVACIÓ publicà la setmana passada.

Creiem inútil dir que assistirem a la mentada reunió, puix que diferents vegades hem parlat en aquestes planes de assumpte de tanta necessitat per al esdevenir de nostra ciutat, i confiem que d'allí ne sortirà ja un camí recte per a obtindre-les.

En el Sindicat d'Iniciativa se han reunit diferents vegades els presidents de les Societats de cultura, artístiques i sportives de nostra ciutat, acordant sollicitar de l'Ajuntament per a que prengui l'acord de celebrar per Setmana Santa i Pasqua grans festes i per a que en el pròxim pressuposit se fessin les quantitats necessaries per a dit efecte.

El dimars celebrarà junta general extraordinària la «Cooperativa Obrera Tarraconense» per a procedir a l'aprovació del seu nou reglament, en el que hi figuren importants reformes, entre les quals hi han el auxili en els casos d'enfermetat, vellesa i defunció, aixís com suprimir les vendes al públic, com finses are feia.

El quadern de aquesta setmana de la *Lectura Popular* se hi publica «Poesies» del poeta barceloní En Geroni Zanné.

Aquesta setmana se comensarà en una de les nostres hermoses platjes la impressió del film «La vida de Colón», que està editant una casa nord-americana de pelicoles, amb tota mena de detalls que puguin apropiar-se a la realitat d'aquells fets.

Sembla que aquí's reproduirà l'arribada de Colón, per a quin objecte se han contractat una munió d'homes i dones per a actuar de poble.

*Vida Catalana*, revista catalana-americana que's publica a l'Havana, ha visitat per primera volta la nostra Redacció, i amb el qual gustosament li deixem establert el canvi.

Ha mort a Barcelona l'antic i prestigiós federal Ramón Lostau, germà de l'ilustre repúblic Baldomer que tant brill doná al partit en que un i altre militaren durant tota sa vida.

Era el finat un conseqüent i convençut lliurepensador per el que l'acte del seu enterro fou purament civil. Assistiren al mateix, gran número de correligionaris, totes les societats progressives i el Comité Municipal Federalista de Barcelona, del que el finat era Secretari.

El quefe del Centre Urbá de Teléfons de nostra ciutat, el nostre amic particular En Josep Cuchillo ha sigut traslladat, amb el mateix càrrec, a la cursal de Gijón.

Sentim la marxa del mentat amic i li desitjem bon acert en el desempenyén de la nova quefatura.

Hem rebut el primer nombre de *Pedagogia Social* Revista quinzenal il·lustrada que veu la llum a Osea. Deixém establert el canvi i li desitjem molts anys de vida.

El notable escriptor J. Conangla i Fontanilles ens ha remés un exemplar de la obreta, editada per *La Nova Catalunya*, de l'Havana, que porta per títol: «La Ciudadanía adoptiva.—Contribución al estudio de una rama del Derecho internacional privado»; en la qual l'autor fa una serie d'afirmacions que deurién ésser meditades per tots els catalans, als qui recomanem l'adquisició de la obra, perqué en les planes d'un periòdic subjecte a la legislació de l'Estat espanyol certs conceptes foren titllats pel senyor Fiscal.

Pot demanar-se a l'Havana: Compostela, 20.

Tarragona : Imp. Llorens i Cabré : Fortuny, 4

**ANTIGUA CERRALLERIA :- de la :-  
Vda. de Baldomer Baró  
Plaça del Rei, 7 i 10**

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, báscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

**PAURUIZ**



**: Sastrería : de :  
Francesc Gabriel**

La casa de mes novetat :: Trajos a medida de 40 pessetas :: Perfección i economía

**Plaça de la Font, 14  
TARRAGONA**

# CLÍNICA : I : CONSULTORI

per a les malalties de la dona, vies urinàries, cirujia operatoria i parts : Aplicació del 606 : Electroteràpia en totes sas formas : Depilació elèctrica i Masatge vibratori : Tractament especial per a la bellesa de la dona, arrugas, obesitat, etc., etc.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

# DOCTOR RABADÀ

Consulta de DEU a DOTZE i de CINQ a SET : Dias festius de DEU a DOTZE : Pels pobres gratuita els DILLUNS, DIMECRES i DISABTES

Rambla S. Joan, 90, entresol  
Teléfon 231

## P. Lloret Ordeix

ADVOCAT

Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 7

Tarragona

Telefon, 95



Gestió i intervenció d'operacions bancàries  
ORDRES DE BORSA

## HIMALAYA

El rei dels  
licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vitá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires.

Demanenlo en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments, batetjos i banquets



Sastreria

Novitat

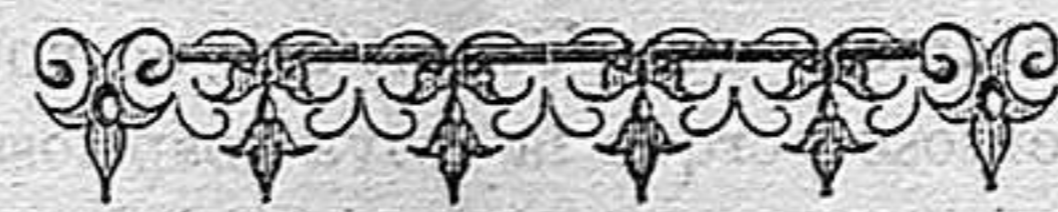
= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA



## Casa Lliteras

Recomana al públic  
sos acreditats Cafés  
Torrefacció diària

Gran assortit de articles del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

TELÉFO 0, 214

## STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i peces soltes per a  
Bicicletes,

Motocicletes

i Automovils

Oils lubricants, betzines i bujies. Vulcanització i venda de Neumàtics i càmares per a tota classe de Autos

Despatx i Exposició: MASDEU i C.

Unió, 32 :: Teléfon 259

TARRAGONA



## COLMADO CENTRAL

= DE =

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves, vins, xampanyes : i tota classe de comestibles ::

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

## PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

= DE =

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanyes : Escribants : Plumes Stilogràfiques : Pesa-carres : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

## MENJADORS DEL JARDÍ

= DE =

F. FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus convencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

## Hotel



## Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17  
I AUGUST, 26

TARRAGONA

## Petit Versailles

Bar de Moda

Refrescos - Café - Li ors - Dolços

Explendit servei

: de Restaurant :

Piano elèctric - Obert dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Teléfon, 242

Tarragona

## FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i articles pera home

Gilbert Germans

PREUS BARATOS

## Sabateria

"La Mariposa"

= DE =

Joan Domenech

Calçats econòmics, a mida i de luxe.

PREUS FIXOS

Grans existències de totes mides i classes.

Carrer Major, 2  
Tarragona

## Fabrica de Braguers

= I DE =

Aparatos Ortopèdics

(TRENCA TS)

EL BRAGUER-ARTICULAR-REGU-LADOR sistema MONTSERRAT es el mes pràctic i modern per a la tensió i curació de les hernies per cròniques i rebel·des que siguin. Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infància i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSE RAT

UNIÓ, 34 — TARRAGONA

## MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raïms sense alcohol

The Grape Juice Co. L.<sup>d</sup>

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescència

Se ven per tot arreu

## FERRERERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos — — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona